

ВИВЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА МОЛОКА В УМОВАХ МОЛОЧНО – ТОВАРНОЇ ФЕРМИ ТОВ «ІВНИЦЯ» АНДРУШІВСЬКОГО РАЙОНУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Скоростецька І. М., магістрантка*

Постановка проблеми. Для сучасного стану розвитку галузі скотарства в Україні характерною особливістю є інтенсифікація селекційних процесів в популяціях тварин та використання сучасних технологій виробництва молока та вирощування ремонтного молодняку [3]. Нині тваринництво має багато не використаних резервів у вигляді основних засобів виробництва – генетичного потенціалу худоби, матеріально – технічної бази, цінного передового досвіду кращих господарств і окремих працівників ферм, що за певних умов може забезпечити швидке піднесення економіки галузі. Впровадження та використання зазначених принципів ведення господарства дозволить наблизити рівень споживання молока та молочних продуктів до раціональних норм (380 кг в рік для 1 людини), а для м'яса та м'ясопродуктів це значення становить 80 кг/рік [3,4].

Виробництво молока за останні роки знаходиться в межах 11,4 - 11,5 млн. тонн. Основні обсяги виробництва молока - 81 % зосереджені в особистих господарствах населення. З них 89,4 % (за вибірковими даними) утримують по 1-2 корови, що не дає можливості технологічно забезпечити якість молока (це молоко приймається переробними підприємствами лише II гатунку). У загальних заготівлях переробних підприємств молоко господарств населення становить близько 65 %, а сільськогосподарських підприємств, відповідно, лише 35 %, з якого 97 % - молоко вищого та I гатунку [5]. Тому аналіз та вивчення технології виробництва молока в умовах крупних товарних ферм є актуальним завданням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Як відомо, молочне скотарство - одна із стратегічних галузей тваринництва України, що визначає продовольчу безпеку держави, якість харчування населення та має високий експортний потенціал. Фахівці Спілки

* Науковий керівник – к.с.-г.н., доцент Ковальчук І. В.

молочних підприємств України переконані, що в проекті програми розвитку молочного скотарства доцільно виділити окремими розділами усі технологічні вимоги (годівля, догляд, утримання, селекція тощо). Окрім того, надавати більше уваги таким питанням як створення інфраструктури заготівель, сервісному обслуговуванню, досягненню паритету цін на сировину шляхом дотації на молоко, на корову, забезпечення паливно-мастильними матеріалами з частковою компенсацією їх вартості за рахунок держави. Також наголошують на необхідності доопрацювання системи контролю безпечності та якості, впровадження системи НАССР тощо [1,2]. Впровадження, дотримання сучасних технологій виробництва молока тваринницькими підприємствами України, надає можливість нарощувати обсяги виробництва якісного молока та дозволяє підвищити рентабельність ферм [5]. Деякі господарства в Україні запроваджують однотипний раціон для корів, обмежуючи споживання зеленої маси, при цьому надій збільшується майже вдвічі. Корови добре поїдають силосований корм, тому в подальшому не виникає проблем з заготівлею та згодовуванням. Сухостій можна розділити на дві фази, в результаті чого збільшиться кількість молозива. Перспективними є завдання спрямовані на синхронізацію статевої охоти та осіменіння корів, створення банку молозива, що дозволить господарствам вийти на новий технологічний рівень [2].

Експлуатація нових сучасних корівників надає змогу істотно підвищити продуктивність праці на молочній фермі (вдвічі), надой молока на корову, поліпшити стан здоров'я тварин і якість молока [7]. Використання досвіду передових господарств, дозволить підприємствам України вийти на новий етап виробництва та здобути ще ліпші фінансові результати.

Мета досліджень: вивчення технології утримання і годівлі дійних корів в ТОВ «Івниця» Андрушівського району Житомирської області.

Результати досліджень. Товариство з обмеженою відповідальністю «Івниця», на базі якого проводились дослідження, спеціалізується на вирощуванні сільськогосподарських тварин (велика рогата худоба, вівці, свині). Підприємство має необхідні умови для ефективного розвитку цієї галузі. Головний напрям роботи господарства в тваринництві є виробництво молока і м'яса, в рослинництві – вирощування зернових та кормових культур. Загальна земельна площа господарства складає 5020 га з них сільськогосподарських угідь 3012 га (60%), ріллі – 2200 га, 43,8%.

Валове виробництво молока в 2013 році склало 24167 ц, а в першій половині 2014 року (станом на червень) - 12050 ц. В структурі грошових надходжень реалізація молока за період 2012-2013рр. склала 49,8-42,7%, маса великої рогатої худоби – 49,5 – 54,6%. Рентабельність галузі тваринництва склала в 2013р. 11,4%, а чистий прибуток 10,6 млн. грн. Площа кормового клину в господарстві складає 1585 га. При цьому врожайність багаторічних трав на сіно становить 150 ц/га, на зелену масу – 120, кукурудзи на силос - 350 ц/га, зернофуражних культур 20 ц/га.

Всього у господарстві утримується 1368 голів великої рогатої худоби, з них 600 молочних корів. Надій на середньорічну корову у господарстві складає 6420 кг. Досягнення таких показників обумовлено існуючою технологією виробництва молока.

Головною умовою організації годівлі корів є необхідність реалізації генетичного потенціалу молочної продуктивності та збереження на високому рівні відтворювальної здатності. При цьому важливо витримати як науково обгрунтовану систему, так і оптимальний рівень годівлі тварин.

З метою підвищення продуктивності корів та ефективного використання кормів їх годівля проводиться диференційовано з урахуванням продуктивності і фізіологічного стану: сухостійний період (2 міс), новотільний (7-10 дн.), максимального споживання корму (2-3 місяці лактації), зниження надоїв (наступні 1-2 міс.), зниження інтенсивності годівлі (наступні 3-4 міс), період запуску (за 1 міс. перед сухостоєм).

В раціоні сухостійних корів використовують сінаж люцерно-вико-вівсяний, пивну дробину, мелясу кормову та силос кукурудзяний. Всього кормових одиниць в раціоні

10,24, що є майже нормою. Суха речовина складає 11,17 г, обмінна енергія - 108,53МДж, обидва показники знаходяться в межах норми. Сира клітковина та сирий жир дещо перевищують норму. Певний дефіцит в раціоні мають цинк, марганець, цукор та крохмаль.

В раціоні для дійних корів використовують такі корми як сінаж люцерно-вико-вівсяний, сіно лучне, пивну дробину, шрот соняшниковий, плющену кукурудзу, мелясу кормову, силос кукурудзяний. Значний дефіцит в раціоні корів виробничої групи є в сирій клітковині, цинку, марганцю, а надлишок спостерігається в залізі, крохмалі, сирому протеїні. Всього кормових одиниць в раціоні 17,25, що є дещо вище зазначеної норми. Суха речовина дорівнює 17,79 кг, обмінна енергія знаходиться в межах норми і складає 182,06 МДж.

Високі річні надої молока на рівні 6000–9000 кг вимагають впровадження при годівлі дійних корів, раціонів із високою концентрацією обмінної енергії та поживних речовин у сухій речовині.

В господарстві використовується безприв'язно-боксовий спосіб утримання молочних корів у двохрядних корівниках з кормовим столом, з них - три приміщення для дійних корів виробничих груп на 192 скотомісця з одним кормовим столом (прим №1,2,3); одне приміщення на 150 скотомість для утримання новотільних корів і нетелів, глибокотільних корів та корів санітарних груп (прим №4); приміщення з вигулом на 120 голів для утримання корів раннього сухостою та нетелів (прим №5) ; майданчик для утримання осіменених телиць та телиць парувального віку.

Парування корів проводиться у секціях відсікателів доїльного залу, а проблемних тварин - на пункті штучного осіменіння.

Приготування і роздача кормів відбувається за допомогою одного трактора «Беларус 892» з мобільним змішувачем-кормороздавачем Penta 4420 SD та одного телескопічного навантажувача. На території господарства знаходиться міні-комбикормовий цех з потужністю 50 т комбикорму на добу та кормова станція з добовим запасом кормів. Напування тварин здійснюється з групових поїлок з підігрівом. Видалення гною – дельтаскрепером бічного каналу з видаленням скребковим транспортером на тракторний причіп та послідуємим транспортуванням у гноєсховище.

Доїння здійснюється в окремому приміщенні у молокопровід та доїльні відра. На підприємстві наявні доїльна зала "Ялинка", установка для пастеризації та знезараження молока УЗМ – 0,5 – 18 та охолоджувачі різної місткості. При реалізації молока, на підприємстві здійснюють дослідження його складу за допомогою ультразвукового аналізатора молока ЕКОМІЛК.

Висновки:

1. ТОВ «Івниця» Андрушівського району Житомирської області - господарство, що спеціалізується в рослинництві на вирощуванні зернових культур, в тваринництві – на виробництві молока і м'яса великої рогатої худоби та свиней.
2. Виробництво молока в господарстві відбувається за потоково-фазової технології з виділенням цехів сухостою, новотільних та дійних корів.
3. Система утримання молочного стада в господарстві цілорічно стійлова, спосіб утримання безприв'язно-боксовий, годівля з кормового столу. За роздачі кормів мобільним кормороздавачем-міксером, видалення гною – скребковим транспортером.
4. Впроваджена технологія забезпечує рентабельність виробництва молока в межах 11,4%.

Список використаної літератури

1. Більченко Г. Працюють не важче а розумніше// Агро експерт. - 2010. - № 12.- с.72
2. Бондар А.А. Про породні технології утримання молочних корів // Вісник аграрної науки/ Бондар А.А. - 2001, №5.- С.38-42
3. Всеукраїнський діловий журнал « Аграрний тиждень. Україна» [Електронний

ресурс].–Режим доступу: http://a7d.com.ua/analtika/499-molochne_skotarstvo_strategchna_galuz_tvarinnictva_ukrani.html

4. Гармаш О.І. Раціон багатий – молокопродуктивність вища/ Гармаш О.І. – К.: Тваринництво України, 2006. - №3. – с. 27 – 29.

5. Ібатулін І.І. Годівля сільськогосподарських тварин/ Ібатулін І.І., Мельничук Д.О., Богданов Г.О. – Вінниця: Нова книга, 2007. – 612с.

6. Навчальні матеріали онлайн [Електронний ресурс].–Режим доступу: <http://pidruchniki.com/14170120/tovarovnavstvo/skotarstvo>

7. Смоляр В., Коломієць Т., Корівник, об лаштований останнім словом техніки// Пропозиція. – 2012. – с.25.